

Styret i DNB Bank ASA
Konsernsekretariatet
0021 OSLO

VÅR REFERANSE
19/13688

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET
Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13
1. ledd nr. 1-2
Gjelder kun merkede avsnitt

DATO
29.09.2020

Tilsynsrapport

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i DNB Bank ASA 25.-26. februar 2020. Formålet var å vurdere bankens risikoeksponering innenfor enkelte bransjer i divisjon Future & Tech Industries ("F&T"), samt oppkjøpsfinansiering i divisjonen. Bankens styring og kontroll innenfor området, herunder av operasjonell risiko, har også blitt vurdert. F&T er en divisjon i forretningsområdet Corporate Banking.

Til grunn for denne tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige tilsynsrapport datert 11. mai 2020 og styrets kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten i brev av 22. juni 2020.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

FORHOLD KNYTTET TIL RISIKONIVÅ

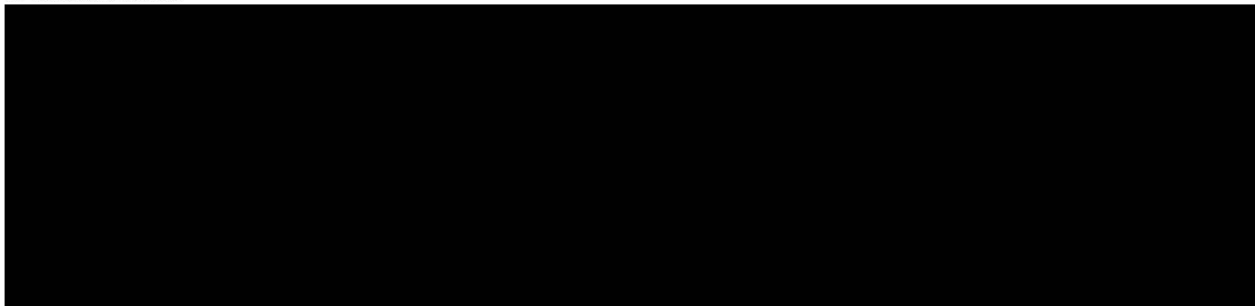
Overordnet risikonivå

I etterkant av det stedlige tilsynet har koronapandemien skapt stor usikkerhet om de økonomiske utsiktene. Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport om en oppdatering fra banken på hvordan koronapandemien har påvirket kreditt- og operasjonell risiko i F&T, og reiste spørsmål om hvordan risikoen og tapssituasjonen i enkelte av de mest utsatte segmentene har endret seg. Banken har i sitt svar redegjort for risikoutviklingen i F&T.

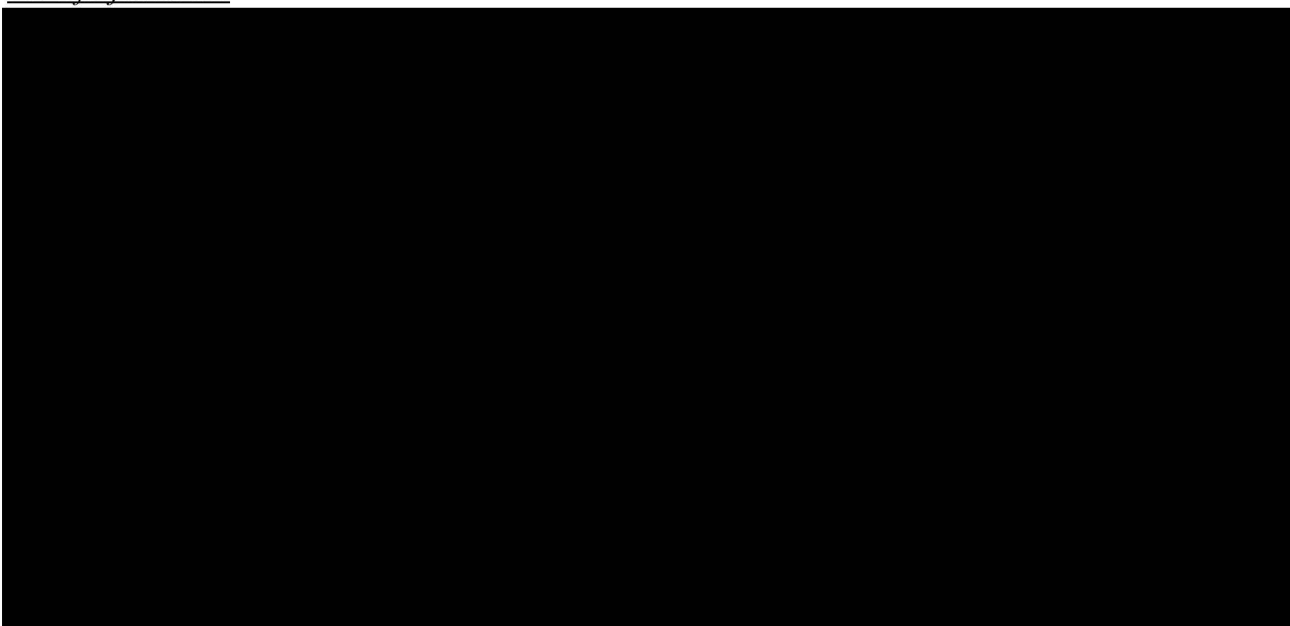
Operasjonell risiko

Finanstilsynet har notert seg bankens opplysninger om at det tidlig i koronapandemien ble utført risikoanalyser for å identifisere mulige hendelser, og at tiltak ble iverksatt gjennom Operasjonell Krisestab.

Kredittrisiko

Porteføljekvalitet

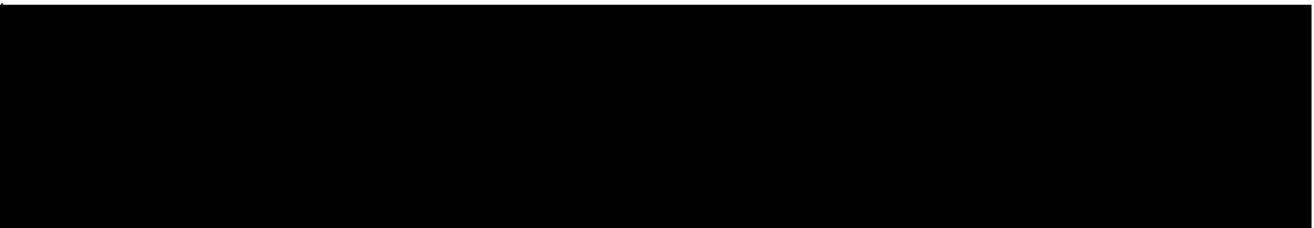
Betalingslettelser (Forbearance)

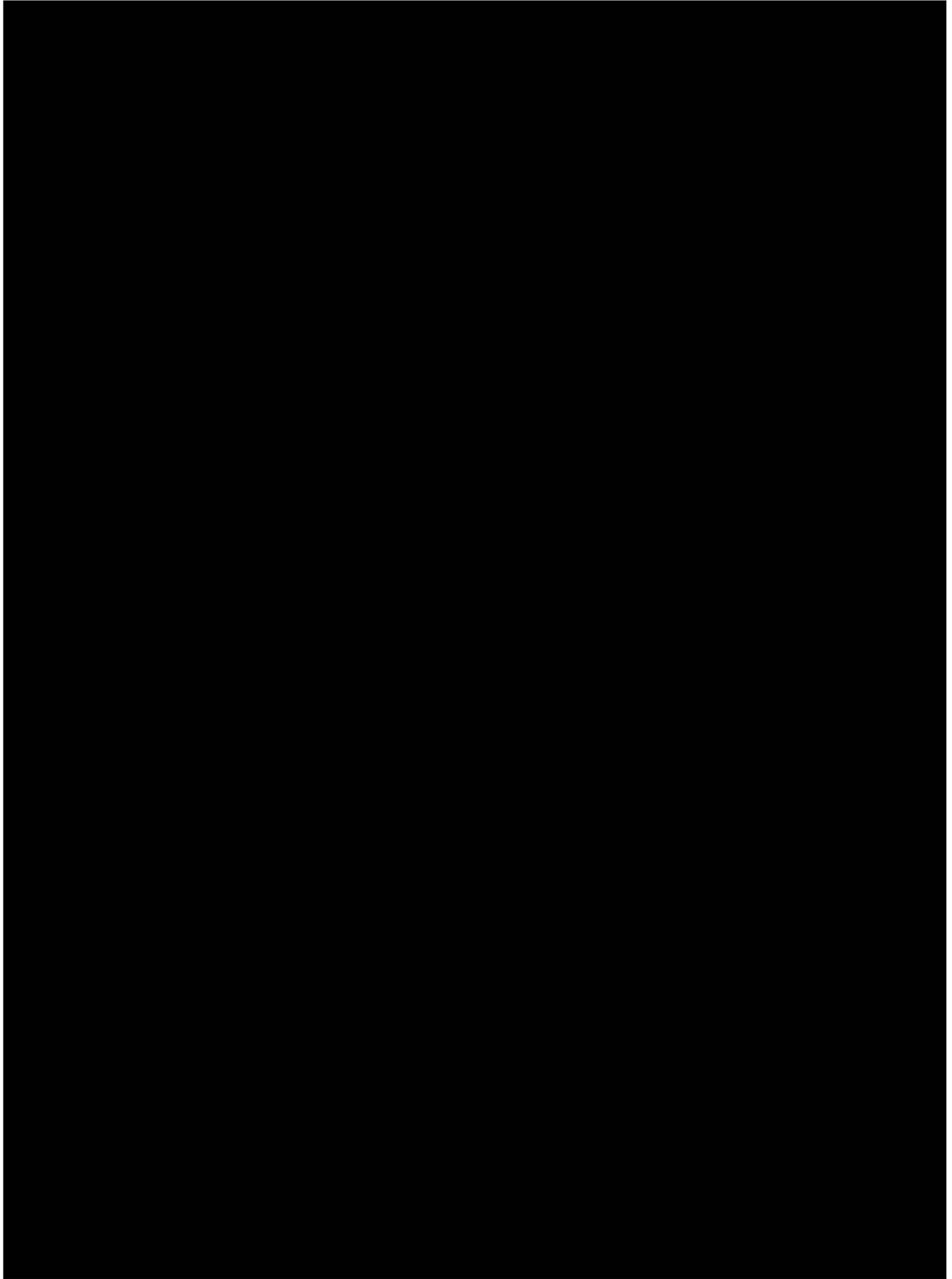
Finanstilsynet pekte i foreløpig rapport på at nivået av betalingslettelser er vesentlig høyere i NC-delen av porteføljen enn det som var nivået i gamle F&T, og reiste spørsmål om forbearance-volumene er korrekt registrert. Det fremgår av bankens svar at den vurderer at rapporteringen har vært pålitelig over lang tid og at den har valgt å automatisere prosessene for å redusere manuelt arbeid, og risikoen for feil. Banken vurderer at forskjeller i forbearance-volumene mellom NC og gamle F&T i hovedsak skyldes ulikt behov for betalingslettelser i de to tidligere divisjonene. Finanstilsynet noterer seg bankens svar.

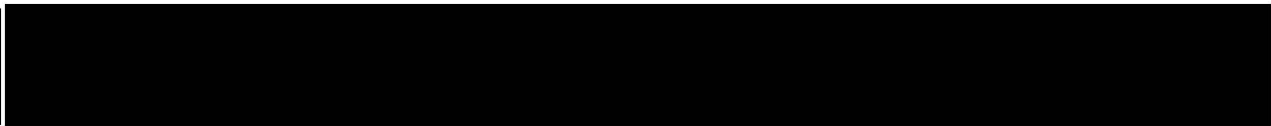
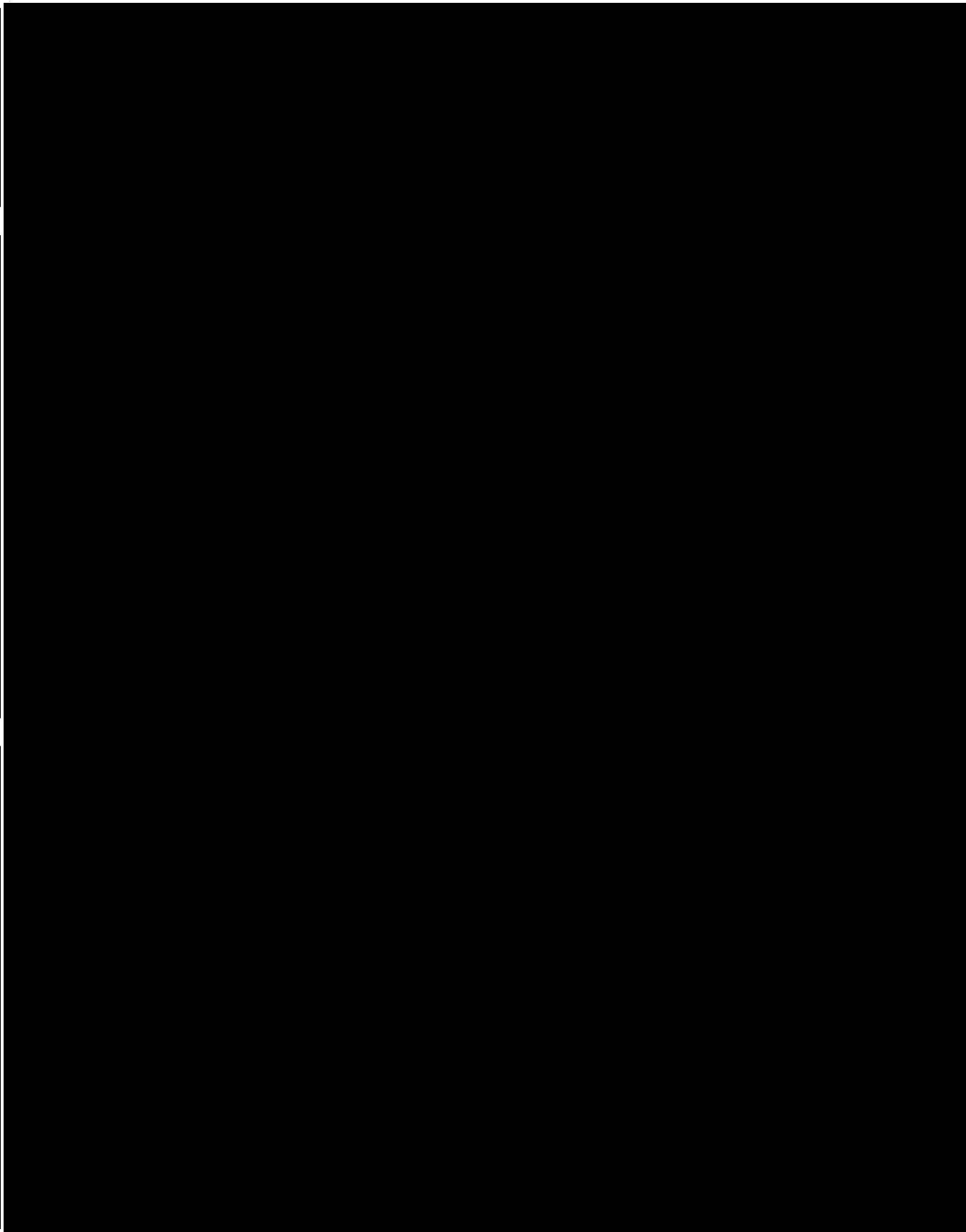
Stresstester

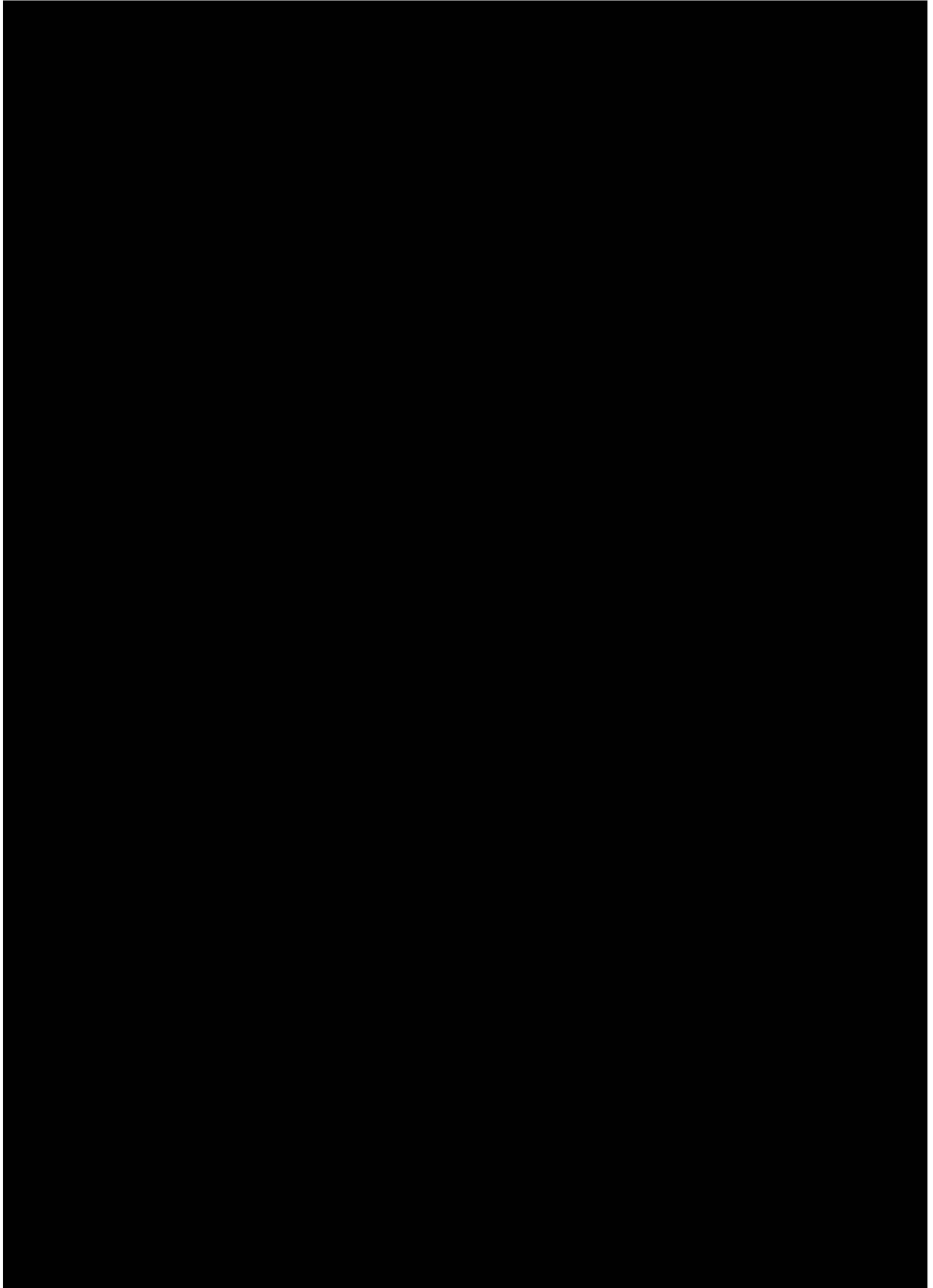
Finanstilsynet pekte i foreløpig tilsynsrapport på at stresstester kan være et godt verktøy for tidlig identifisering av hvilke foretak som er mest utsatt i relevante scenarier og reiste spørsmål om banken i større grad bør bruke stresstester for å identifisere risiko i porteføljen og tidlig iverksette tiltak. I sitt svarbrev opplyser banken at den i økende grad benytter stresstester for å vurdere porteføljerisiko og sensitivitet i enkeltsektorer eller verdikjeder for endringer i risikoparametere. Banken skriver at ansvaret for gjennomføring av stresstester påligger Risikostyring Konsern. Finanstilsynet har notert seg at resultatene fra testene, og på hvilken måte de kan benyttes i den enkelte kredittvurdering, vurderes løpende.

Enkeltengasjementer

FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL

Mål, strategi og policies for kredittvirksomheten

Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport om kommentarer til bankens arbeid med divisjonens bransjeanalyser og -strategier, samt koronapandemiens påvirkning på disse. Finanstilsynet noterer seg fra styrets svar at banken vurderer at mulige effekter av koronapandemien medfører behov for å justere på noen av strategiene det jobbes etter. Banken viser til at konsernstrategiprosessen og arbeidet med strategien i Corporate Banking vil ha stort fokus, og at trender og effekter av utviklingen den siste tiden vil bli vurdert på kort og lang sikt og integrert i strategien fremover.

Finanstilsynet omtalte i foreløpig tilsynsrapport bankens vurdering av risikoappetitt, og reiste spørsmål om det ville være hensiktsmessig i større grad å konkretisere bankens risikoappetitt mot bransjer eller kunder. Banken viser i sitt svarbrev til at bankens kredittregelverk beskriver overordnede risikoappetittmål, og at det i tillegg er utarbeidet mål for enkelte bransjer i forretningsområdet Corporate Banking. Finanstilsynet har notert seg at en eventuell utvidelse til å omfatte risikoappetitt for flere bransjer vil bli vurdert i forbindelse med den forestående strategiprosessen.

Oppkjøpsfinansiering ("LBO-finansiering")

I den foreløpige tilsynsrapporten pekte Finanstilsynet på bankens bestemmelser om tilfredsstillelse av akseptable risikokriterier ("ARKer") og reiste spørsmål om hvordan tilfredsstillelsen av ARKene ivaretas ved bevilgning av kredittsaker, og om den etablerte ARK-strukturen fungerer hensiktsmessig. I sitt svarbrev viser banken til at ARKene hovedsakelig er utviklet for kunder med lav til moderat risikoprofil, og er mindre egnet for LBOer. Finanstilsynet noterer at banken har til hensikt å evaluere passende kriterier for å estimere hvordan LBOer kan forventes å oppfylle ARK-er for den aktuelle bransjen.

Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til gjennomgangen av enkeltsaker og reiste spørsmål om risk case i flere av sakene var tilstrekkelig konservative til å belyse risikoen i sakene tilstrekkelig. Banken skriver i sitt svarbrev at risk case kan være av ulik karakter avhengig av formålet og omstendighetene. Risk-casene vil være basert på varierende grad av subjektivitet, og er ett av temaene som blir mest diskutert mellom kundeteam og kredittledere. Banken skriver videre at det er lett å konstruere saker som ender med brudd på lånebetingelser og likviditetsmangel, men at informasjonsverdien i et slikt tilfelle er svært begrenset. Finanstilsynet peker på at et risk case bør reflektere et vesentlig avvik fra base case for å synliggjøre hvordan et mulig negativt utviklingsscenario vil påvirke kreditten. Finanstilsynet viser til at tapsrisikoen i oppkjøpsfinansieringer er særlig stor, og at det derfor er særlig viktig at banken dokumenterer risikovurderingene i kredittsakene.

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om en oppdatert status på hvordan koronapandemien har påvirket risikoen i LBO-porteføljen, hvilke kunder som vurderes mest utsatt og hvordan disse følges opp av banken. Banken gir i sitt svar en beskrivelse av de overordnede endringene i markedet for oppkjøpsfinansiering, hvordan banken følger opp porteføljen og hvilke engasjementer i divisjonen som vurderes mest utsatt. Finanstilsynet har merket seg at banken har innført en ekstraordinær oppfølging av LBO-porteføljen hvor det kontinuerlig vurderes hvordan hvert risikopunkt påvirkes, eller kan bli påvirket av koronapandemien.

Operasjonell risiko

Finanstilsynet har notert at styrkingen av divisjon Risk & Quality i Corporate Banking synes å ha forbedret kontrollarbeidet med operasjonelle risikoer i forretningsområdet. Finanstilsynet merker seg at banken anser at dette er et modningsarbeid, og at det forventes en styrking av dette arbeidet fremover.

Etter CRR/CRD IV-forskriften § 37 skal ledere på alle vesentlige virksomhetsområder løpende vurdere gjennomføringen av internkontrollen, og minst en gang årlig foretar en oppsummerende vurdering av om kontrollene har vært gjennomført på en tilfredsstillende måte, og om det er behov for nye tiltak. Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til at F&T har blitt en vesentlig større forretningsenhet etter siste omorganisering, med utvidet lederansvar for ledere på nivå 3 og 4, og reiste spørsmål om banken bør involvere disse lederne i arbeidet med kontroll av de operasjonelle risikoene, herunder dokumentere vurderinger av kontrolltiltakene. Finanstilsynet merker seg fra bankens svar at banken har besluttet at det skal gjennomføres internkontrollprosesser i relevante divisjoner i Corporate Banking, og at ledere for divisjonene (nivå 3) skal attestere vurderingene. Divisjon F&T skal utarbeide årsplan for internkontroll-arbeidet, og status skal gjennomgås jevnlig på ledermøter.

Hvitvasking og terrorfinansiering ("AML/CFT")

Finanstilsynet ble orientert om status for arbeidet med AML i Corporate Banking, som hovedsakelig ivaretas av divisjon Risk & Quality sammen med bankens sentrale AML-miljø i IT & Services. I foreløpig tilsynsrapport viste Finanstilsynet til at F&T ikke har noe ansvar for prosessene på dette området, ut over at det forutsettes at kundeansvarlig deltar i en vurdering av AML-risikoen på kundenivå, som dokumenteres av Risk & Quality. Finanstilsynet merket seg at banken hadde foretatt en klargjøring i stillingsbeskrivelsene av at kundeansvarlig er ansvarlig for å følge opp AML/CFT-risikoen på sine kunder. I foreløpig tilsynsrapport pekte Finanstilsynet på at det var svært begrenset informasjon om AML-risiko i kredittnotatene. Banken opplyste under

tilsynet at det ble gjennomført pilottester der en oppsummering av AML-risikoen tas med i kredittsaken. Finanstilsynet vurderte i foreløpig tilsynsrapport at dette tiltaket er nødvendig for å innarbeide en god risikokultur i hele organisasjonen, også innen AML-området. Finanstilsynet pekte videre på at de vurderinger som ligger til grunn for kredittbeslutninger bør dokumenteres. Finanstilsynet viste til at dette har vært drøftet også i tidligere rapporter fra stedlige tilsyn, og ba om bankens kommentar.

Finanstilsynet noterer seg fra tilsvaret at kundeansvarlig har hovedansvaret for at hvitvaskingsregelverket etterleves, herunder risikoklassifiseringen, som er bestemmende for kundetiltak og løpende oppfølging. Ansvar er reflektert i stillingsinstrukser, relevante rutiner, opplæringstiltak og lederoppfølging. I dette arbeidet bistår Risk & Quality i Corporate Banking kundemiljøene. Finanstilsynet har merket seg at banken har besluttet å dokumentere risikoklassifisering av kundene i kredittsaken, og ut fra en risikobasert tilnærming ta inn risikovurderingen av kunden (jf. hvitvaskingsloven § 9) i kredittsaken. Finanstilsynet noterer seg at banken fortsatt arbeider med endringer i bankens kredittregelverk for å etablere en standardisert praksis.

Klimarisiko

Finanstilsynet kommenterte i foreløpig tilsynsrapport at Finanstilsynet forventer at bankene inkluderer klimarisiko som en spesifikk risikofaktor som bankene vil adressere fremover i kredittrisikosammenheng. Finanstilsynet forventer at det i vurderingen klart skilles mellom kundens klimaavtrykk og påvirkning på det ytre miljø, og særskilt klima-risiko i form av overgangsrisiko og fysisk risiko. Dette fremgår av Finanstilsynets metodikk for vurdering av kredittrisiko i banker (kredittrisikomodulen).

Finanstilsynet viste til at klimarisiko omfatter både fysisk risiko og overgangsrisiko. Klimarisiko for banken er knyttet til hvordan bransjer/industrier og de enkelte kunders kredittkvalitet påvirkes ved overgang til et lavutslippssamfunn og effekten av klimaendringer på fysiske aktiva, herunder verdsetting av bankens panteobjekter.

I foreløpig tilsynsrapport kommenterte Finanstilsynet videre at gjennomgangen av enkeltsaker viste at disse ikke adresserte klimarisiko spesifikt, og at inntrykket var at banken så langt har vektlagt tradisjonell ESG/CR-risiko og i kun en viss utstrekning drøftet klimaforhold i kredittsakene under miljø-dimensjonen.

I tilsvaret redegjør banken for de vurderinger av klimarisiko som skal gjøres i alle kredittsaker fra 2020. Banken viser til interne og eksterne hjelpeverktøy som benyttes for å vurdere klimarisiko. I storkundesegmentet stiller banken klimarelaterte spørsmål til kunder i bransjer med høy, medium eller indirekte eksponering mot klimarelatert risiko.

Finanstilsynet noterer seg fra tilsvaret at banken nå søker å avdekke både klimarelatert overgangsrisiko og fysisk risiko, samt risikoen for at kundens eiendeler skal miste verdi (bli "stranded") samt kunders rapportering av egne klimagassutslipp. Finanstilsynet har også notert seg at banken arbeider med å fastsette krav og forventninger knyttet til måling og rapportering av energiforbruket i bygg DNB finansierer. Fremover vil banken arbeide med å kvantifisere klimarelaterte effekter på porteføljen.

Kopi av dette brevet bes sendt bankens eksterne revisor.

For Finanstilsynet

Linda Støle Hårstad
seksjonssjef

Ulv E. Aasland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.